

Unn Fahlstrøm

”Aesthetics of separation”

Video og prints

30.11. - 21.12.2006

Videokunstner Unn Fahlstrøm skal ha sin første separatutstilling etter ett års stipendopphold ved ISCP (International Studio and Curatorial Program) på Manhattan i New York.

Etter ett år som artist in residence i New York, har Fahlstrøm kommet tilbake til Norge, og viser sine nye arbeider i Kunstverket Galleri på Rodeløkka i Oslo.

”Aesthetics of separation” er et prosjekt som ble påbegynt i løpet av Fahlstrøms stipendopphold i New York, og verkene på utstillingen er produsert delvis i New York og Sør-Korea.

”Aesthetics of separation” handler om separasjon, adskillelse, det som hang sammen, men som nå er delt. En mystisk verdensanskuelse i møte med moderne fremmedgjøring. Fahlstrøm har funnet tre parallelle temaer i tapt kjærlighet, delt kulturell identitet og et delt land.

Kort bio

Unn Fahlstrøm er utdannet ved Statens kunstakademi, med spesialisering i video. Siden avsluttet utdanning våren 2004, har hun stilt ut og vist sine videoinstallasjoner og prints i Norge og internasjonalt. Fahlstrøm fikk Lars Brandstrups reisestipend 2006 og RCCL Arts Grant 2006.

*Musikken lytter
den har funnet noe
stumt*

Tor Ulven, ”Webernvariasjon II” fra Det utålmodige, 1987 Unn Fahlstrøm fortsetter å utforske videomediets materielle muligheter gjennom utstillingen Aesthetics of Separation. Hun viser de tre verkene ”All of me”, ”The short way from red to blue. The long way from blue to red” og ”DMZ”, samt stillbilder fra filmene.

Fahlstrøm åpner på den ene siden en mer intim sfære med referanser som lett kan tolkes som personlige: ”All of me” viser kunstnerens lepper i det hun selv synger, mens ”DMZ” tar utgangspunkt i videoopptak fra den demilitariserte sonen langs grensen mellom Nord- og Sør-Korea. Samtidig balanseres tilløpene til sentimentalitet og nostalgi med ufravelige formkrav. Det som umiddelbart fremstår som en personlig beveggrunn får dermed ingen karakter av entydig affektivitet, og fremstilles også i en tone av diskret humor.

I dette perspektivet kan utstillingen Aesthetics of Separation fremstå som et skritt i en annen retning: Mens Fahlstrøm tidligere har arbeidet ut i fra mer sensualistiske og intuitive prinsipper, tydeliggjøres nå den estetiske refleksjonen gjennom et uttalt

tematisk anslag. Det visuelle samspillet verkene i mellom blir her en klangbunn som maner til en samlet forståelse, men uten å ta oppmerksomheten bort fra deres enkeltstående materielle kvaliteter.

Fahlstrøm har adoptert flere musikalske måter å strukturere bildene på, og videoene Hundre runder (2003), Non lo so (2004) og I reread the Odyssey last night (2005) er nærmest artikulert som rytmiske forløp: Spenningen mellom lyd og bilde mobiliserer emosjonell energi fra en sans til en annen, fra øyet til øret og tilbake. Til syvende og sist er det tilskuerens eget sanselige samspill som ender med å være Fahlstrøms fremste virkemiddel. Tidligere har Fahlstrøm samarbeidet med flere komponister for slik å konfrontere det visuelle, og alltid med vekt på presisjon, stringens og formell nøyaktighet. Persepsjonen av dybde blir motarbeidet av den måten den synlige informasjonen har blitt dekket til og forholdet mellom form og bakgrunn forflyttet. Således fremhever kunstneren bildenes overflatiske karakter, men lar dem samtidig inngå i nye sanselige relasjoner.

Aesthetics of Separation er iscenesettelsen av en lengsel som i samme øyeblikk forandrer karakter for å bli til noe annet. Gjennom umerkelige nyanser veksler den fra å være noe som oppleves i passiv forstilling til å bli et gjentatt performativt potensial.

Lengselens egen fordobling er derfor en vilje som motiveres og remotiveres før den spilles ut i nye sjenerøse gester og bevegelser.

Aesthetics of Separation er en lek med komplekse paradokser som utfordrer betrakteren ved å stille spørsmål om hvordan det synlige blir brakt for øynene. "The short way from red to blue. The long way from blue to red" fremstiller fargeskalaen som et asymmetrisk motiv. Som fargeprint på aluminium er det en horisontal konfigurasjon som kan betraktes fra venstre mot høyre som man leser, men også motsatt. Tilsynelatende finner man det samme motivet fremstilt på video som to separate faseoverganger. Det foregår ingen utveksling eller utglidning mellom bildets isolerte halvdel. De følger hvert sitt forløp, men allikevel slik at det røde og det blå til slutt har byttet plass.

Utstillingsrommet er således åsted for en refleksiv prosess hvor verkene kvaliteter resonnerer og sirkulerer i forhold til ulike dimensjoner og retninger uten å bygge på materiell kontinuitet.

Camilla Shim Winge

Rytme som sannhetsvitne

Et av særpregene til Unn Falstrøms videoer er at de nærmer seg totalpoesi. Det gjøres blant annet ved at den visuelle siden selv blir behandlet etter musikalske prinsipper. Rytmen virker derfor å være det avgjørende styringsverktøyet for filmene. Det betyr at lyd og bilde ikke bare er koordinert som i all film – her virker musikk takten som styrende for billedtaket. Noen ganger pulserer bildene som om de er faseforskjøvet. Det får bildeelementene til å snakke med hverandre – med forskjellige stemmer om du vil – samtidig som de snos sammen til en helhet og et samlet bilde. Og når musikk takt og bilde takt er synkron, forteller det oss at takten krever et opplyst blikk for at sanseverden skal bli komplett.

Egentlig kan vi jo ikke avgjøre hvorvidt bildene styres av lyden, eller omvendt, men allikevel tror man det er lyden som styrer blikket. Det kan være fordi man blir gjort dels blind mellom slagene, eller taktene, om du vil, så det blir mørkt, og dertil virker det som om taktene kommer først og deretter bildet. Ideen om at det som forårsaker noe kommer før den virkningen det har, inngir her illusjonene av at det ene er styrt av det andre. I tillegg får lyden en egen meningsbærende jobb, ved at små forskyvninger i lyd-billedrelasjonen vrir lesningen eller opplevelsen av det visuelle, og skyver på helhetsmeningen. Det er jo ikke så mye skurr i takten som skal til, før det virker som om det er noe alvorlig galt.

Musikk blir slik sett et effektivt middel til å dyppe det visuelle i en litt feil rytme, slik at den bittelille taktforskyvingen blir elementet som forandrer forståelsen.

Det blir helt parallelt med det munnhellet "det rimer ikke", som betyr at verden er i utakt eller det som sies ikke stemmer. Det betyr igjen at "det som rimer" er det som stemmer, selv om ingen tror at rim gjør poesien sann.

Men et eller annet sted vet vi at det hjelper.

Musikkfascinasjonen har i det nye arbeidet "(All of me) too" fått en ny vri. Her er kompleks musikk byttet ut med ren lavmælt sang. Det er en ganske så klokkeklar og lav stemme vi får høre. Det er ikke lett å synge så rent så lavt.

Vi ser en representasjon av et kvinneansikt som er veldig ute av fokus og splittet på midten slik at den ene halvdel er et speilbilde av den andre. Det passer bra med med tekstens innholdsside hvor det heter "Can't you see, I'm no good without you –". "Can't you see" er jo et retorisk spørsmål, siden ansiktet ikke er mulig å se, så her er det ingen ting som ikke stemmer. Derfor er det en kort liten avkneppet sak Fahlstrøm gir oss her, i og med at et hjertesukk ikke tåler å bli for stort.

I det nye arbeidet "Aesthetics of Separation" er takt-biten dels flyttet inn i billedflaten ved at projeksjonen er delt vertikalt på midten. Utgangspunktet er grenselinjen mellom Nord- og Sør-Korea, som er filmet fra hver sin side. Fahlstrøm har her valgt å destabilisere grunnen, så hver av horisontlinjene flyter som om de var fotografert fra en båt. Vi er med andre ord på gyngende grunn. Fin metafor for at det vi tror er fast grunn, fort kan fordampe. Slik er det jo også med fastlagte grenser: troen på dem er sterkere enn grensene. Det skingrende lydbildet på "Aesthetics of Separation" lar oss imidlertid ikke være i fred med hva vi tror på.

Gard Olav Frigstad

